

Міністерство охорони здоров'я
Одеський національний медичний університет

«Затверджую»

Проректор з науково-педагогічної
(навчальної) роботи ОНМедУ
д. мед. н., професор Ульянов В.О.

2016 р.

**ОСОБЛИВОСТІ ШКІРНИХ ТА ВЕНЕРИЧНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ЖАРКИХ КРАЇН**
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рівень підготовки	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
Ступень	<u>доктор філософії</u> (назва ступеня, що присвоюється)
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>222 «Медицина»</u>
Спеціалізація	<u>14.01.20 «Шкірні та венеричні хвороби»</u>

2016 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Одеського національного
Медичного університету

Академік Запорожан В. М.

_____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Третій (освітньо-науковий) рівень
(назва рівня вищої освіти)

Кафедра дерматології та венерології

**Елективний курс «Особливості шкірних та венеричних захворювань
жарких країн»**

Доктор філософії
(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 222 Медицина
(код та найменування спеціальності)

14.01.20 – шкірні та венеричні хвороби

Одеса, 2016

Робоча програма розроблена на кафедрі дерматології та венерології ОНМедУ
Зав. кафедрою дерматології та венерології
ОНМедУ д. мед. н., професор

М.М. Лебедюк

Завуч кафедри дерматології та венерології
ОНМедУ к.мед.н., доцент

І. В. Ашаніна

Обговорено на Центральній методичній раді та рекомендовано до затвердження Вченою радою

« ____ » _____ 2016 р., протокол № ____

Затверджено на засіданні Вченої ради

« ____ » _____ 2016 р., протокол № ____

Голова Вченої ради

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма спрямована на якісну підготовку аспірантів вищих навчальних медичних закладів України з такої інтегральної клінічної дисципліни як дерматовенерологія. Вона є невід'ємною частиною усіх клінічних дисциплін, її викладання здійснюється відповідними профільними кафедрами всіх медвузів країни.

Як окрема клінічна дисципліна дерматовенерологія поділяється на загальну та спеціальну. Її вивчення передбачає здобуття знань стосовно етіології, патогенезу, клінічних виявів різноманітних дерматологічних патологій та засвоєння сучасних підходів до лікування чи застосування відповідних профілактичних заходів. При вивченні цієї дисципліни велика увага надається прищепленню аспірантам вміння своєчасно виявляти та чітко ідентифікувати клінічні вияви дерматологічних захворювань; деонтологічно правильно спілкуватися та організовувати догляд за дерматологічними хворими. Програма з дерматовенерології для вищих медичних закладів освіти України III - IV рівнів акредитації складена для

Програму складено згідно з такими нормативними документами:

Визначені та легітимізовані у документах: Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII, «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, національний стандарт України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009.

- освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за №239 «Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 222 «Медицина»;

- інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Медична освіта у світі та в Україні. Затверджено МОЗ України як навчальний посібник для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів.- К: Книга плюс, 2005).

Програма структурована на теми.

Дерматовенерологія як навчальна дисципліна:

а) ґрунтується на попередньому вивченні аспірантами анатомії, гістології, нормальної та патологічної фізіології, медичної біології, мікробіології та інших морфологічних дисциплін й інтегрується з цими дисциплінами;

б) є важливою складовою подальшого вивчення аспірантами клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання з дерматовенерології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності;

в) закладає основи здорового способу життя та профілактики інфікування венеричними хворобами.

Програма дисципліни складається з 8 годин лекційного матеріалу, 14 годин практичних занять, 14 годин семінарських занять. Всього - 36 годин.

Видами навчальної діяльності аспірантів згідно з навчальним планом є: а) лекції; б) практичні заняття; в) семінарські заняття. Тематичні плани лекцій, практичних занять, забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу учбового процесу. Темі лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дерматології та венерології.

Практичні заняття передбачають:

- 1) дослідження аспірантами під керівництвом викладача стану уражених ділянок шкіри при найпоширеніших дерматозах;
- 2) проведення диференційної діагностики з урахуванням результатів клініко-лабораторного обстеження хворих;
- 3) розв'язання ситуаційних задач, що мають клінічне спрямування.

Рекомендується аспірантам на практичних заняттях коротко записувати анамнестичні дані обстежених хворих, де орієнтовно зазначати особливості етіопатогенезу у конкретних пацієнтів, перебіг лікування та його результати.

Кафедри дерматовенерології мають право вносити зміни до навчальної програми залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але мають загалом виконати обсяг вимог з дисципліни згідно з кінцевими цілями ОКХ і ОПШ за напрямом підготовки та навчальним планом.

Поточна навчальна діяльність аспірантів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

Оцінювання успішності аспіранта з дисципліни є рейтинговим і виставляється за підрахунком середньої арифметичної успішності на практичних та семінарських заняттях, яке має бути не менше 3,0. Залік за таких умов виставляється автоматично.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кінцеві цілі вивчення дисципліни

. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори появи й подальшого клінічного перебігу найпоширеніших шкірних і венеричних захворювань людини, що зустрічаються переважно в жарких країнах.

. Призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження, здійснювати диференційну діагностику дерматозів.

- Встановлювати на підставі клініко-анамнестичних даних попередній діагноз найпоширеніших шкірних та венеричних захворювань жарких країн.

- Враховувати психологічний стан пацієнтів з поширеним ураженням шкіри, що супроводжується свербіжем.

- Вміти деонтологічно виважено визначати тактику ведення хворого та керуватися принципами профілактики найпоширеніших дерматозів з хронічно-рецидивуючим перебігом.

- Використовувати морально-етичні принципи спілкування з хворими на шкірні та венеричні захворювання.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Шанкроїд (м'який шанкр)

Етіологія (*Haemophilus ducreyi*) та патогенез захворювання.

Шляхи передачі.

Особливості клінічної картини.

Діагностика та диференційний діагноз.

Методи лікування

Лімфогранульома венерична

Етіологія захворювання. Епідеміологія.

Шляхи та імовірні умови інфікування.

Характерні клінічні особливості венеричної лфмфогранульоми
Принципи терапії та профілактики

Фрамбезія

Етіологія. Епідеміологія. Емічність розповсюдження.
Клінічна картина (особливості первинного, вторинного та третинного періодів захворювання).
Клініко-лабораторна діагностика трепонематозу.
Диференційно-діагностичні критерії фрамбезії.
Особливості лікування та профілактики.

Пінта

Етіологія, ендемічність поширення.
Шляхи передачі.
Особливості клінічної картини (виникнення первинного афекту, вторинний період, третинний період)
Діагностика та диференційний діагноз.
Методи лікування

Беджель

Етіологія захворювання (*Treponema pallidum*, тип М). Епідеміологія.
Шляхи та імовірні умови інфікування.
Характерні клінічні особливості захворювання (ранній та пізній період перебігу)
Діагностичні критерії беджелю.
Принципи терапії та профілактики.

Пахова гранульома

Етіологія захворювання.
Шляхи передачі пахової гранульоми.
Особливості клінічної картини.
Клініко-лабораторна діагностика донованозу.
Диференційна діагностика. Критерії.
Методи лікування.

Поверхневі тропічні мікози

Шляхи та імовірні умови інфікування мікозами.
Класифікація та особливості мікотичного ураження.
Загальний перебіг та клініка поверхневих мікозів.
Оцінка клінічних різновидів мікозів (п'єдра, вузлуватий трихомікоз, черепице подібний мікоз, шимбері, тропічні лишаї (чорний, білий, жовтий))
Діагностичні критерії
Диференційна діагностика цих дерматозів.
Принципи терапії та профілактики мікотичних уражень.

Глибокі тропічні мікози

Етіологічні чинники розвитку глибоких мікозів у людини.

Класифікація глибоких мікотичних уражень.
Основні прояви глибоких мікозів(кокцидіодоз, гістоплазмоз, бластомікози, споротрихоз, хромомікоз)..
Діагностика виявів мікотичного ураження
Загальні принципи терапії. Профілактичні заходи.

Туберкульоз шкіри.

Сучасні уявлення про етіопатогенез туберкульозу шкіри
Чинники, що сприяють розвитку захворювання.
Класифікація туберкульозу.
Типові клінічні вияви (Еволюція висипки. Клінічні форми.)
Диференційна діагностика різних видів туберкульозу.
Загальні принципи лікування.
Принципи диспансеризації цих дерматозів.
Лікарсько-трудова експертиза.

Еритематоз.

Етіологія захворювання (існуючі концепції розвитку дерматозу)
Класифікація червоного вовчака
Особливості клінічної картини дискоїдного червоного вовчака. Форми хронічного еритематозу.
Діагностика. Критерії систематизації патологічного процесу.
Диференційний діагноз.
Принципи терапії дерматозу.

Склеродермія

Етіологічні фактори розвитку захворювання
Класифікація (обмежена, системна)
Характерні особливості клінічних форм обмеженої склеродермії
Діагностичні критерії.
Диференційна діагностика захворювання.
Принципи терапії.

Лепра.

Етіологія захворювання (M. leprae). Особливості збудника. Патогенез.
Класифікація (Типи лепри).
Клінічна картина (особливості лепроматозного та туберкулоїдного типів лепри).
Шкірні прояви.
Клініко-лабораторна діагностика.
Диференційно-діагностичні критерії лепри.
Особливості лікування та профілактики.

Лейшманіоз

Етіологія. Різновиди шкірного лейшманіозу (*Leishmania tropica minor*, *Leishmania tropica major*)

Шляхи передачі захворювання. Роль москитів у поширенні захворювання.

Класифікація лейшманіозу.

Особливості клінічної картини шкірного зоонозного та шкірного антропонозного лейшманіозу. Між типові клінічні форми шкірного лейшманіозу.

Імунітет при лейшманіозу.

Діагностика захворювання.

Диференційна діагностика.

Загальні принципи лікування та профілактики захворювання

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№	Тема	Кількість годин
1	Трепонематози (пінта, беджель, фрамбезія)	2
2	Шанкроїд (м'який шанкр)	2
3	Лімфогранульома венерична	2
4	Пахова гранульома	2
	Разом	8

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин
1	Шанкроїд (м'який шанкр)	2
2	Лімфогранульома венерична	2
3	Фрамбезія	2
4	Пінта. Клініка. Принципи їхнього диференціювання, профілактики та лікування.	2
5	Беджель	2
6	Пверхневі тропічні мікози (п'єдра, вузлуватий трихомікоз, черевице подібний мікоз, шимбері, тропічні лишай (чорний, білий, жовтий))	2
7	Глибокі тропічні мікози (кокцидіодоз, гістоплазмоз, бластомікози, споротрихоз, хромомікоз).	2
	Разом	14

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин
1	Туберкульоз шкіри.	4
2	Ерітематоз.	2
3	Склеродермія.	2
4	Лепра. Збудник. Типи лепри. Особливості клінічної картини. Діагностика. Лікування. Профілактика.	2
5	Лейшманіоз. Етіологія. Види. Шкірні ураження при лейшманіозі. Основні принципи лікування та профілактики.	2
6	Пахова гранульома	2
	Разом	14

**ПЕРЕЛІК
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Навчальна

1. Дерматологія, венерологія.- Підручник.- Під редакцією В. І. Степаненка. Київ, 2012 р.- 846 с.
2. Айзятупов Р.Ф. Стандарты диагностики и лечения в дерматовенерологии.- Донецьк: Каштан, 2010.- 559 с.
3. Коляденко В.Г., Степаненко В.І., Федорич П.В., Скляр С.І. Шкірні та венеричні хвороби.- Вінниця: Нова книга, 2006.- 420 с.
4. Підручник «Дерматовенерологія (Діагностика та лікування), під ред. проф. В.П.Федотова та проф. А.Д. Дюдюна. – 2008.

Методична

1. Методичні розробки кафедри дерматології т венерології розміщені на сайті кафедри.

Наукова

1. Запорожан В.М., Аряєв М.А. ВІЛ-інфекція і СНІД.- К: Здоров'я, 2004.- 635 с.
2. Підручник «Шкірні та венеричні хвороби». Під ред. М.О.Дудченка. – Нова книга, Вінниця. – 2007.
3. Радионов В. Г. Энциклопедический словарь дерматовенеролога.- Луганск ОАО «Луганская областная типография», 2009.- 615с.
4. Ковалева Л. Н., Гончаров С. В., Кресюн В. В. Сифилис. – Одесса Одесский медуниверситет, 2003. – 201 с.
5. Святенко Т. В. Практическая дерматология в фотозадачах. – Киев, 2010. – 225 с.
6. Фицпатрик Т. и др. Дерматология: Атлас-справочник. Пер. с англ.- М.: Практика, 1999.- С. 885-898.

For foreign students

1. Dermatology. Venerology. Textbook / under the editorship of prof. V.I. Stepanenko. – Kyiv.: KIM, 2013. – 560 p., 257 pic.
2. Dermatology Secrets in color S. L. Aeling, S. O. Ali, et al.; Ed. J. E. Fitzpatrick. – Philadelphia; Hanley and Belfus ins, 2001. – 498 p.